

Oslo, dato 22.1.2024

Barne- og familiedepartementet

Høring – omdanning av Opplysningsvesenets fond til aksjeselskap

Vi visert til høring av forslag til omdanningslov for å gjøre Opplysningsvesenets fond til et aksjeselskap, (deres ref. 23/4107).

Norsk Friluftsliv representerer de 18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene i Norge, med til sammen nærmere en million medlemskap og rundt 5000 lokale lag og foreninger. En av hovedoppgavene for Norsk Friluftsliv er å ivareta allemannsretten, og det enkle og naturvennlige friluftslivet i Norge. Som en del av dette arbeidet jobber vi for å styrke hensynet til natur og friluftsliv i politikk, planer og lovverk.

Regjeringen foreslår å omdanne dagens skog- og utmarkseiendommer i Opplysningsvesenets fond (OVF) til et eget aksjeselskap og at forvaltningen av statens eierskap overføres til Nærings- og fiskeridepartementet.

Norsk Friluftsliv mener det er en grunnleggende feil av departementet å sende på høring et konkret forslag til organisasjonsform, før det er tatt stilling til hvilke verdier vi ønsker å ta vare på og hvilke målsetninger vi ønsker å nå, med disse eiendommene. Vi mener departementet er altfor snever i sin tilnærming til dette når det skriver at «staten har ingen særskilt begrunnelse for eierskap, og statens mål er høyest mulig avkasting over tid....». Disse eiendommene, som er spredt rundt i hele landet, har et stort potensial til å bidra til å nå målsettinger innen en rekke viktige samfunnsområder, som blant annet friluftsliv, folkehelse, livskvalitet, bolyst, naturmangfold og karbonbinding. Ikke minst naturkrisen og den internasjonale naturavtalen bør være en viktig premiss i dette, jf. debatten som nå pågår i alle medier etter [NRKs reportasje om naturtap](#). Vi mener derfor at departementet burde startet prosessen må å få innspill på hvilke verdier og målsetninger som skal ligge til grunn for forvaltningen av disse eiendommene.

Konkret til det forslaget som nå foreligger, er Norsk Friluftsliv uenig i forslaget om å gjøre om dette til eget aksjeselskap under Nærings- og fiskeridepartementet. Vi mener at disse skog- og utmarkseiendommene i OVF i sin helhet, i stedet bør overføres til Statskog, av minst tre grunner:

1. Jakt- og fiskeretten

Retten til å jakte og fiske er en rett som ligger til grunneier. Det gjør at grunneier selv bestemmer hvem som får tilgang til jakt og fiske og hvor mye det koster. Der staten er grunneier, kan regjeringen benytte eiendommene for å nå viktige friluftslivspolitiske mål, herunder allmennhetens tilgang til jakt og fiske. Dette vil sikre at alle får muligheten til jakt og fiske til overkommelige priser, noe som må være et viktig mål for Stortinget og regjeringen.

2. Bærekraftig forvaltning av skogen

Verden står midt i en naturkrise og Norge har nylig underskrevet en forpliktende internasjonal naturavtale for å komme oss ut av denne krisen. Den økologiske tilstanden til den norske skogen er svært dårlig, med en naturindeks 0,41 og halvparten av de turede artene på den norske rødlista lever i skogen. Årsak til dette er først og fremst måten vi driver skogbruk på, med flatehogst og ensaldrede monokulturer. I tillegg har måten vi forvalter skogen på, stor betydning for opplevelsesverdiene i skogen. For å ta tak i disse problemene, har Klima- og miljødepartementet nå på høring rapporten «Kunnskapsgrunnlag om økologisk tilstand i norsk skog og utredning av tiltak», som er utarbeidet av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet.

Der staten er grunneier, kan staten være en pådriver i arbeidet med å gjøre skogforvaltningen mer bærekraftig og nå målet om å bedre den økologiske tilstanden i skogen og fremme opplevelsesverdiene i skogen.

3. Salg av statlig skog og utmarksarealer

Det står i høringsnotatet at det framtidige selskapet kan vurdere å selge eiendom som ikke kan benyttes til eiendomsutvikling eller andre kommersielle formål. Slik vi leser dette, gir det selskapet muligheter for et nedslag av statlig eide skog- og utmarksarealer, noe vi mener uheldig med tanke på å ivareta natur- og friluftslivsverdiene i slike områder, jf. punkt 1 ovenfor.

Konklusjon

Norsk Friluftsliv mener formålet med eierskapet til skog- og utmarkseiendommene i OVF må sees bredere enn å gi maksimal avkastning. Norsk Friluftsliv mener eiendommene i sin helhet bør overføres til Statskog, som har lang erfaring med utmarksforvaltning og å legge til rette for blant annet jakt, fiske og allment friluftsliv.

Utover dette viser vi til uttalelsene fra Norges Jeger- og Fiskerforbund og Den Norske Turistforening.

Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Bente Lier
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagsjef naturforvaltning